

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา สด๒๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง การทอผ้า

ครูผู้สอน ครูสุดารัตน์ จันทะแจ่ม

ครูอริษา แก้วไทรหงวน

เรื่อง การทอผ้า

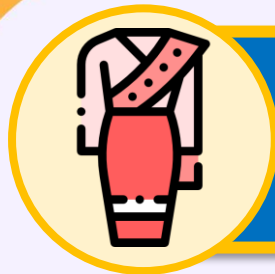

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความสำคัญของภูมิปัญญาด้านการทอผ้าได้
๒. วิเคราะห์ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าได้

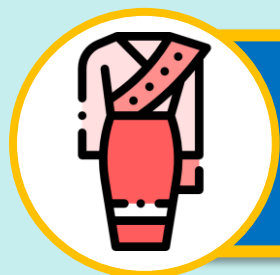

งามล้ำผ้าไทย

ทุกภูมิภาคงามยิ่งบ่งบอกเชื้อ
ชาติวรรณนาแลเรื่อนำวิถี
สร้างเพื่อใช้ทอเพื่อต่อก่อชีวี
ชนสุขีผ้างามดีคู่ถิ่นไทย

งามล้ำผ้าไทย

คำถาม

ทำไมถึงต้องมีการรณรงค์
ให้สวมใส่ผ้าไทย

งานลำผ้าไทย

๑. เพื่ออนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า
ที่สะท้อนให้เห็นบริบททางสังคมและวัฒนธรรม
แต่ละท้องถิ่น

งามล้ำผ้าไทย

๒. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผ้าพื้นถิ่นไทย
ให้ดำรงคงอยู่เป็นความภาคภูมิใจของคนไทย

งามล้ำผ้าไทย

การทอผ้าในแต่ละภูมิภาคจะมีการทอ
ด้วยลวดลายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น

งานลำผ้าไทย

ผ้าทอ เป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่สะท้อนวิถีชีวิต
วัฒนธรรมและอารยธรรมของกลุ่มชนในท้องถิ่น
ที่สืบทอดกันมา

งามล้ำผ้าไทย

ผ้าทอพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น แต่ละภาค จะมี
รูปแบบของสีล้น ลวดลาย และกรรมวิธีการผลิต
ที่แตกต่างกันไป

ภาคเหนือ

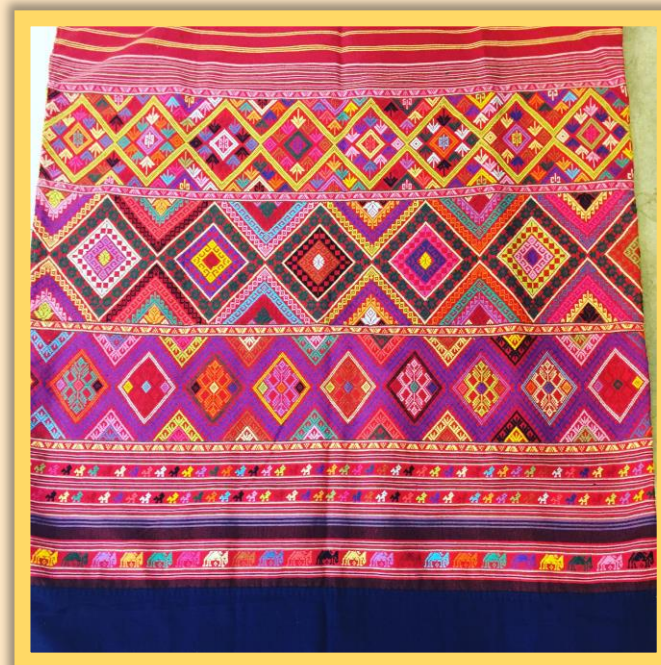
เกิดจากภูมิปัญญาของชาวไทลื้อ คือ ผ้าซิ่น
ของผู้หญิงไทยลื้อที่เรียกว่า ซิ่นตา

ภาคเหนือ

มีลักษณะโครงสร้างประกอบด้วย
๓ ส่วน คือ หัวขึ้นสีแดง ตัวขึ้น
ลายขวางหลากสี ตีนขึ้นสีดำ

ภาคเหนือ

ความเด่นอยู่ที่ตัวชิ้นมีรูลายขวางสลับสีสดใส

ภาคเหนือ

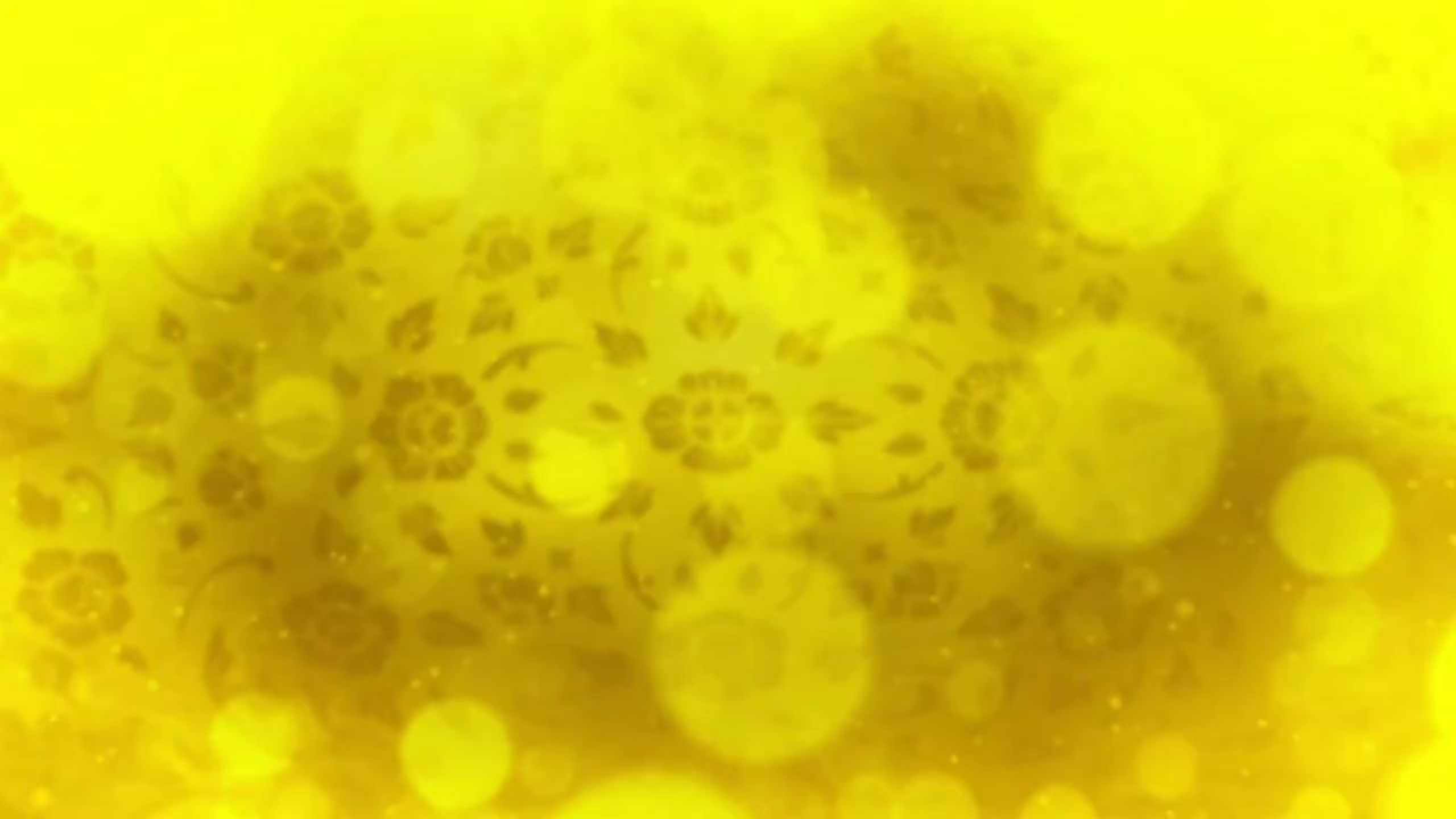
เอกลักษณ์ที่สำคัญ คือ การทอผ้าด้วยเทคนิค
เกาะหรือล้วง หรือที่รู้จักกันว่า **ลายน้ำไหล**

รับชมวิดีโอ...

เรื่อง ผ้าทอไทลื้อ

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก กรมส่งเสริมวัฒนธรรม DCP

เรื่อง ผ้าทอไทลื้อ

วันที่สืบค้น ๑ ก.พ. ๒๕๖๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=PycgOi7ptBg>

ภาคกลาง

ผ้าขึ้นตีนจกไทยวน จังหวัดราชบุรี

สีสันทิยมใช้สีแดงเป็นพื้น
ทั้งแดงสด และแดงคล้ำ

ที่มาภาพ <https://www.nuac.nu.ac.th/ThaiYaun/๐๓ratchaburi.html>

ภาคกลาง

ผ้าซิ่นจะมีแถบผ้าจกเฉพาะ
ส่วนตีนซิ่น นำมาเย็บต่อกับตัวซิ่น

รับชมวิดีโอทัศน์...

เรื่อง การทอผ้าจก

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก กรมส่งเสริมวัฒนธรรม DCP

เรื่อง การทอผ้าจก

วันที่สืบค้น ๓ ก.พ. ๒๕๖๕

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=o๖๘nWq_๕l๔k&t=๘๕๐s

ภาคอีสาน

ผ้าทอที่มีชื่อเสียงของอีสานคือ การทำผ้า
ไหมมัดหมี่ เพื่อใช้เป็นผ้าถุง หรือผ้าซิ่นที่งดงาม
คือ ผ้าแพรวา

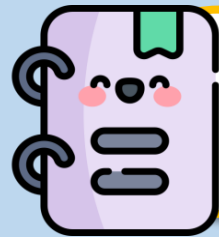

ผ้าไหมแพรวา

ผ้าไหมมัดหมี่

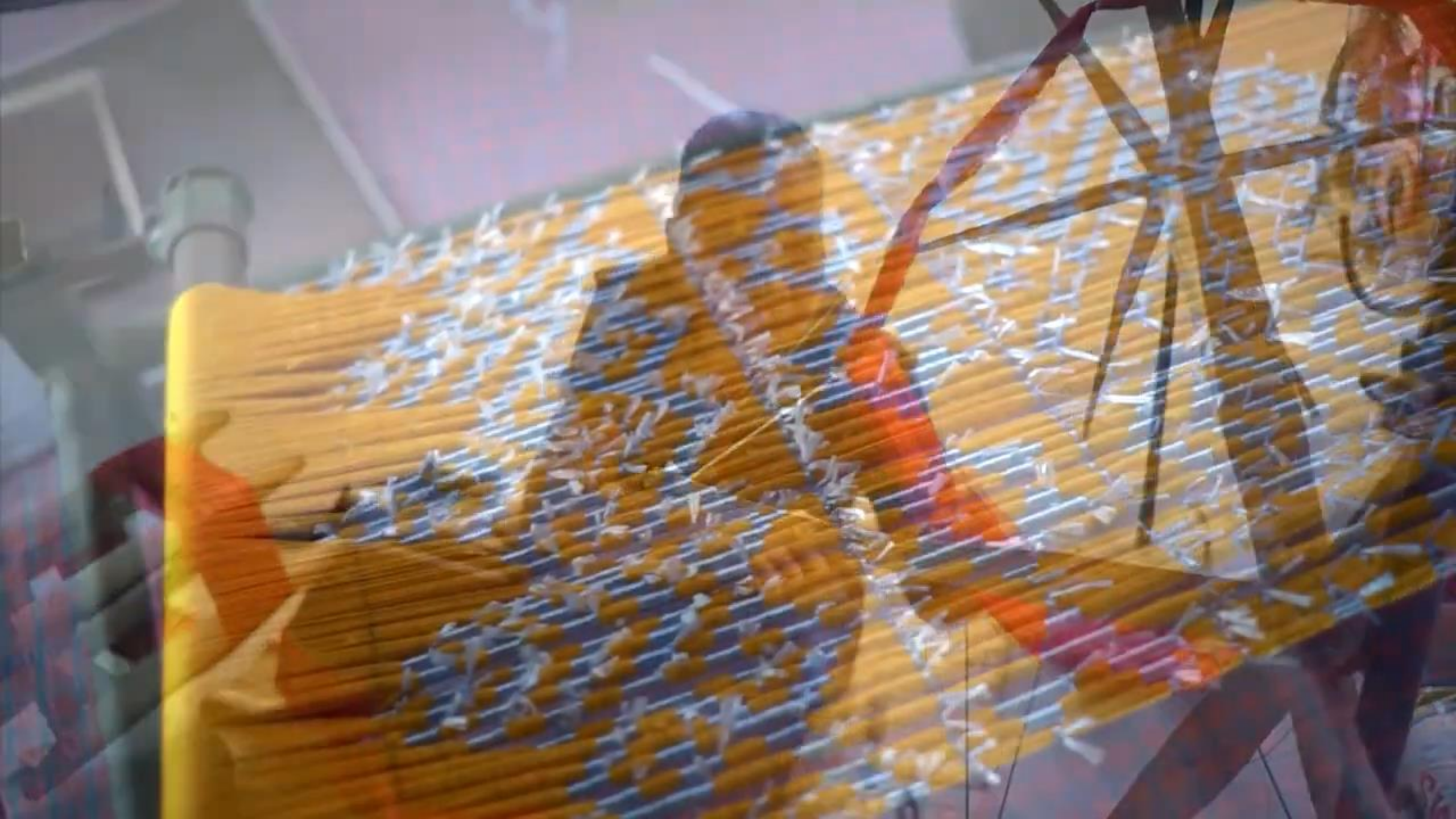

ผ้าหมี่ขิด

รับชมวิดีโอทัศน์...

เรื่อง กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหัวสะพาน

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศฯ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

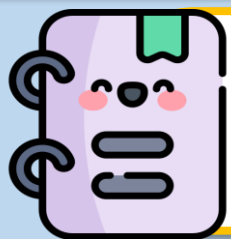
เรื่อง กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหัวสะพาน

วันที่สืบค้น ๑ ก.พ. ๒๕๖๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=dX๔Sokft๑๔A>

ผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน

เป็นผ้าทอที่สวยงาม

ภาคใต้

ผ้าเกาะยอ เป็นผ้าทอพื้นเมือง
ของชาวบ้านในตำบลเกาะยอ
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ที่มาภาพ https://www.m-culture.go.th/songkhla/ewt_news.php?nid=๑๓๐๖&filename=index

ภาคใต้

มีความประณีตและสีสันที่สวยงามโดยมีการทอ
ยกดอกที่มีลวดลายอ่อนนุ่ม ผ้าทอเกาะยอ
ทอมาจากเส้นใยฝ้ายที่มีเนื้อแน่น ลวดลาย
ไม่ซ้ำซ้อน

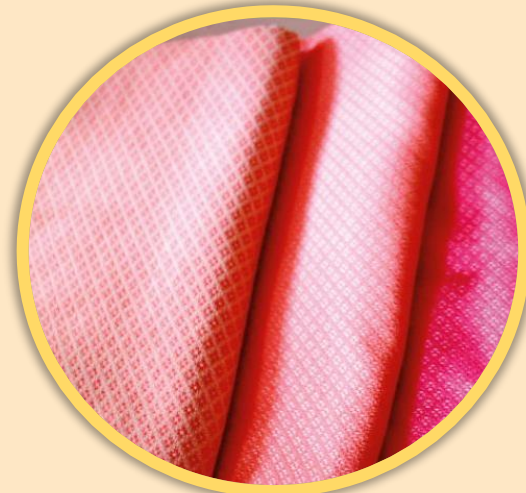

ภาคใต้

จุดเด่นของผ้าทอเกาะยอ อยู่ที่มียลายในเนื้อผ้า
ที่นูนขึ้นมา มีลายเส้นละเอียดสวยงามและมีความ
คงทน เนื้อผ้าดูแลรักษาง่าย

รับชมวิดีโอ...

เรื่อง ผ้าทอเกาะยอ

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรม สร้างเสริมสุขภาพ

เรื่อง ผ้าทอเกาะยอ

วันที่สืบค้น ๑ ก.พ. ๒๕๖๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=DewpN๔UEFN๔>

คำถาม

นักเรียนมีวิธีการอนุรักษ์ผ้าไทย
อย่างไรบ้าง

ใบงานที่ ๔

เรื่อง การทอผ้า

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การทอผ้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ภูมิปัญญาไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การทอผ้า
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

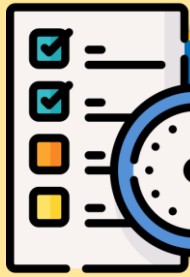
ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกแบบลายผ้าทอของตนเอง พร้อมอธิบายแนวคิดของการออกแบบ

แนวคิดของการออกแบบลายผ้า.....

.....

.....

กิจกรรมของปลายทางในวันนี้

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนออกแบบลายผ้าทอของตนเอง พร้อมอธิบายแนวคิด ของการออกแบบ

ตอนที่ ๒ นำเครื่องหมาย ✓ เติมหน้าข้อความที่กล่าวถูก และเติมเครื่องหมาย × หน้าข้อความที่กล่าวผิด

คำชี้แจงกิจกรรมครู

๑. แจกใบงานที่ ๔ เรื่อง การทอผ้า

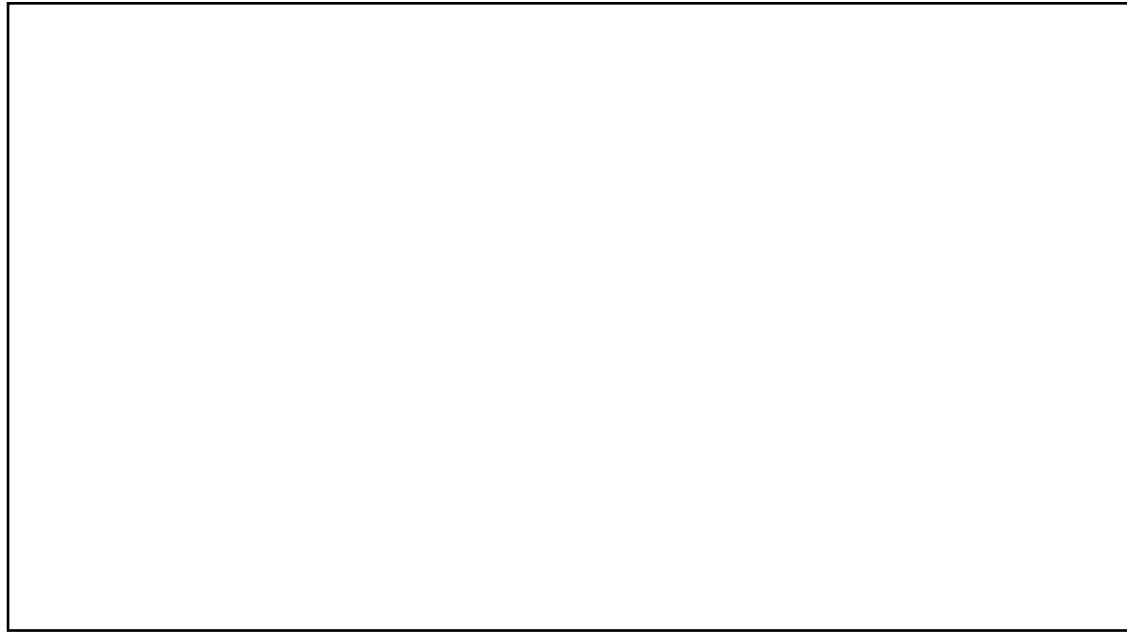
๒. เดินดูนักเรียนในชั้นเรียนคอยให้คำแนะนำนักเรียน

ใบงานที่ ๕

เรื่อง การทอผ้า

แนวคิดของการออกแบบลายผ้า

.....

.....

.....ผ้า คือ เครื่องนุ่งห่มซึ่งถือเป็นปัจจัย ๔ ในการดำรงชีวิต

.....คนไทยเพิ่งรู้จักการทอผ้าในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนปลาย

.....คนไทยรู้จักการนำวัสดุที่หลากหลายมาสร้างเป็นเส้นด้ายสำหรับการทอผ้า เช่น ไหม ฝ้าย

.....มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ เป็นมูลนิธิที่ส่งเสริมและอนุรักษ์การทอผ้าพื้นเมืองต่าง ๆ เอาไว้

.....ผ้าทอของไทย ไม่มีความเป็นเอกลักษณ์และคล้ายกับผ้าที่นำเข้า
จากต่างประเทศ

.....ปัจจุบันมีการประยุกต์ผลิตภัณฑ์ผ้าไทยให้มีความทันสมัยและ
ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

เฉลยใบงานที่ ๕

เรื่อง การทอผ้า

แนวคิดของการออกแบบลายผ้า

.....นำเอาเอกลักษณ์ประจำจังหวัดอุดรธานี คือ เครื่องปั้นดินเผา.....

.....เป็นแหล่งมรดกโลกบ้านเชียง มาเป็นลายผ้า.....

.....**✓**.....ผ้า คือ เครื่องนุ่งห่มซึ่งถือเป็นปัจจัย ๔ ในการดำรงชีวิต

.....**✗**.....คนไทยเพิ่งรู้จักการทอผ้าในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนปลาย

.....**✓**.....คนไทยรู้จักการนำวัสดุที่หลากหลายมาสร้างเป็นเส้นด้ายสำหรับการทอผ้า เช่น ไหม ฝ้าย

.....**✓**.....มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ เป็นมูลนิธิที่ส่งเสริมและอนุรักษ์การทอผ้าพื้นเมืองต่าง ๆ เอาไว้

.....**X**.....ผ้าทอของไทย ไม่มีความเป็นเอกลักษณ์และคล้ายกับผ้าที่นำเข้ามา
จากต่างประเทศ

.....**V**.....ปัจจุบันมีการประยุกต์ผลิตภัณฑ์ผ้าไทยให้มีความทันสมัยและ
ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

สรุปบทเรียน

การทอผ้าในแต่ละภูมิภาคจะมีการทอ
ด้วยลวดลายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง เครื่องปั้นดินเผา

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๕ เรื่อง เครื่องปั้นดินเผา

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th